

Yorick Goldewijk

Duizend & ik

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Kijk ook op:
www.yorickgoldewijk.nl
www.yvonnelacet.nl
www.ploegsma.nl
www.kinderboeken.nl

ISBN 978 90 216 8408 6 / NUR 284/285

© Tekst: Yorick Goldewijk 2023

© Illustraties: Yvonne Lacet 2023

Vormgeving omslag: Studio Cursief naar een ontwerp van
Yvonne Lacet

© Deze uitgave: Uitgeverij Ploegsma, Amsterdam 2023

Alle rechten voorbehouden.

Dit boek is gedrukt op papier met het fsc®-keurmerk. Zo blijven waardevolle bossen behouden.

*Voor jou, en voor avonden als toen, op het balkon van
een verlaten treinwagon in een wereld waarin alleen wij
en onze dromen bestonden*

I

Anders

Als ik voor mijn raam uitkijk over de spierwitte torens van Surdus, denk ik altijd aan vluchten. Elke keer schrik ik weer van de gedachte. Probeer hem te onderdrukken, bang dat hij opgemerkt zal worden. Maar ik krijg hem nooit helemaal weg, er blijft altijd een restje achter, sluimerend in mijn achterhoofd.

De Wal is net te zien tussen de verste torens, als een witte ring om de stad. De zee daar voorbij kan ik niet zien vanuit mijn raam en dat is maar beter ook, denk ik. Maar ik kan hem wel ruiken. En soms kan ik hem horen.

In de verte slaan de klokken de tweede slag. Het geluid blijft hangen tussen de torens, als mist. Uit de speaker in de muur boven mijn bed klinkt de stem van Evi: *Tweede slag, 8. Kalibratie in de Terminal.*

‘Dank u,’ zeg ik.

Wie ben je? klinkt Evi.

Ik wil niet anders zijn, dus ik zeg: ‘Ik ben een onbezielde. Ik heb geen waarde. Mijn bestaan staat in het teken van het dienen van de bezielde. Ik ben niets.’

Opdat we ons schikken naar onze bezielde meesters, antwoordt Evi.

Ik knik naar de muur en ik probeer dankbaarheid te voelen. Evi zorgt ervoor dat ik het Pad blijf volgen en geen dwaler word. Ik weet wat er met dwalers gebeurt, ik heb het al vaker gezien. De laatste keer was maar een paar dagen geleden. Dwalers worden beëindigd.

‘Dank u,’ zeg ik nog eens.

Maar soms, als ik niet oplet, laat ik mijn handen langs mijn gezicht gaan. Dan speuren mijn vingertoppen over het geheel van botten en vel. Ze volgen de vormen van mijn jukbeenderen, neusvleugels, lippen: een onbegrijpelijke massa van levende materie. Dan voelt het alsof ik rechtstreeks in verbinding sta met iedere cel in mijn lichaam, alsof ik de elektriciteit die door mijn zenuwbanen schiet kan volgen. Soms sta ik roerloos voor me uit te staren naar de witte muur en ervaar ik sterker dan ooit een gevoel van *er zijn*. Ik ben niet niets, denk ik dan. En ik schrik onmiddellijk van

mijn dwalersgedachten en zweer dat ik mijn gezicht nooit meer zal aanraken.

Maar ik doe het toch weer.

De derde slag klinkt. Ik draai me om en stap mijn wooncel uit, loop de donkere gang door, het trapenhuis in. Het geluid van mijn voetstappen op de betonnen treden weerkaatst tegen de muren. Ik daal dertig verdiepingen af naar het portiek beneden, open de ijzeren deur en stap naar buiten, de Promenade op.

Meteen komt de stem van Evi me tegemoet uit de honderden speakers aan de masten langs de Promenade:

Luister, gehoorzaam, volg.

Betwijfel niet, aarzel niet, bevraag niet.

Wees behulpzaam en ondergeschikt.

Onderwerp je aan de wil van de bezielenden.

De Principes. Eindeloos herhalend, dag en nacht.

Even voel ik de wind langs de toppen van mijn vingers strijken. Dan is de sensatie weer weg en voel ik niets, precies zoals het hoort, precies zoals ik het wil. Met mijn blik naar de grond begin ik de Promenade te volgen richting het station. Ik word me bewust van beweging naast mij en realiseer me dat ik al tussen de anderen loop, allemaal precies zoals ik, allemaal met

hun blik naar de grond, allemaal in gelijke pas.

Van boven klinkt het dreigende zoemen van de zieners. Ik zie ze vanuit mijn ooghoek: hun scherpe, hoekige vorm, hun gitzwarte kleur, hun griezelige behendigheid die zich niets aantrekt van de natuurwetten. En hun glanzende oog, precies in het midden, met een blik die zich dwars door mijn schedel lijkt te boren. Speurend naar afwijkingen in mij.

Ik weet wel dat haast niets aan de aandacht van de zieners ontsnapt, maar toch ga ik weer op mijn tenen staan en laat mijn blik over duizenden identieke kruinen glijden. Iedere keer hoop ik dat een ander ook opkijkt, dat een blik de mijne kruist – ook al weet ik dat dit nooit gebeurt. Ook nu niet. De kruinen deinen in gelijk ritme over de Promenade, elke dag. Als een dikke, dode zee.

Vanaf mijn woontoren is het twintig minuten lopen naar het station en ik hoop iedere keer dat ik niets zal voelen, dat ik net als de anderen onbewogen de tocht kan afleggen, met mijn gezicht naar de grond, zonder af te dwalen. Maar dat lukt me bijna nooit. Er hoeft maar een zonnestraal tussen de torens door op mijn gezicht te vallen en daar ga ik. Dan sluit ik mijn ogen en lijk ik te drijven op het licht alsof ik gewicht-

loos ben. Soms meen ik de zee te kunnen ruiken en dan is het alsof mijn gedachten tussen het beton door de Wal over worden gezogen, waar ze boven de golven blijven zweven en ik ze met geen mogelijkheid meer terug naar hier krijg. Soms word ik overvallen door het gevoel dat ik heel ergens anders ben, alsof ik ergens alleen buiten tijd en ruimte rondzweef terwijl hier op de Promenade, tussen de duizenden anderen, mijn schil wezenloos voortschuift.

‘Niet dwalen, stomkop,’ mompel ik dan tegen mezelf. En ik hoor de zieners al boven me zoemen.

Waarom kan ik niet gewoon zoals de anderen zijn? Zoals ik hóór te zijn? Waarom kost het mij soms zo veel moeite om dingen te laten? Moeite om dingen te *doen*, oké, maar *laten*? Dat kan toch niet zo moeilijk zijn?

Langs de Promenade staan tientallen woontorens, wit en glanzend in de zon, allemaal precies zoals die van mij. Uit de woontorens stappen de anderen naar buiten om zich aan te sluiten. Zonder dringen, zonder aarzelen, in gelijke pas. Ze zijn er altijd geweest, net als de torens, de Wal. Duizenden van hen, allemaal in hun eigen wooncel, allemaal precies zoals ik, dezelfde gezichten, dezelfde haren, dezelfde witte kleren. Nie-

mand van hen spreekt ooit een woord. Niet tegen mij, niet tegen een ander. Niemand die opkijkt, een ander aankijkt.

Mij aankijkt.

Als ik het station in de verte zie, met zijn enorme gewelfde overkapping, moet ik altijd denken aan de ribbenkast van een reuzenwalvis, en dan vraag ik me af: Een walvis, Acht? Hoe kun je dat weten? Heb je ooit weleens een walvis gezien dan?

Dat heb ik niet, volgens mij. En toch weet ik het. Ik vraag me vaak af waar dat beeld vandaan komt, net als zoveel andere beelden die in mijn hoofd zitten. Beelden van dingen die zo echt en gedetailleerd zijn. Maar als ik dieper in mijn gedachten graaf naar hun herkomst, stuit ik op niets – op leegte. En dan word ik overvallen door een angst die zo adembenemend is dat ik onmiddellijk stop met graven.

Onder de ribbenkast van de reuzenwalvis ligt een netwerk van stalen trappen en plateaus die naar de verschillende perrons leiden. Ik vind feilloos mijn weg in de massa naar mijn perron, ga trappen op en af zonder ook maar een ogenblik in aanraking te komen met een van de anderen. Er is het geluid van weggrijpende en afremmende treinen, het sissen van open-

gaande en sluitende treindeuren, de duizenden voetstappen op steen en ijzer, die allemaal bijna gelijk gaan. Maar er wordt niet gesproken, niet gekucht, niet gelachen. Iedereen zwijgt.

Op het perron staat mijn trein te wachten. De deuren schuiven open, ik stap in en neem plaats op een van de plastic stoeltjes aan het raam. De trein komt in beweging, en daarmee ook mijn gedachten.

De anderen kijken strak naar hun knieën en ik volg hun voorbeeld, maar ik kan niet negeren dat er daarbuiten een stad aan me voorbijtrekt onder een blauwe hemel met een zon. Ik denk dat ik de enige ben die het niet kan negeren, en ik weet dat het nooit goed is om de enige te zijn, want als je de enige bent, dan ben je iets. En als je iets bent, dan ga je dingen willen, dan ga je dromen, denken, betwijfelen.

Uit de speakers in het dak klinkt de stem van Evi die de Principes reciteert, opnieuw en opnieuw en opnieuw.

Luister, gehoorzaam, volg.

Betwifel niet, aarzel niet, bevrraag niet.

Wees behulpzaam en ondergeschikt.

Onderwerp je aan de wil van de bezielden.

Ik ben dankbaar, want de woorden geven mij sturing. Ze weerhouden me ervan mijn gezicht naar het

raam te draaien. Als de trein begint te klimmen, weet ik precies waar ik ben. De zon staat nog laag en flakert tussen de torens als een puls van licht. En dan zie ik ze vanuit mijn ooghoek, als ik goed oplet, wat ik probeer juist *niet* te doen. Bij iedere puls achter de gebouwen flitsen ze voorbij, net boven de Wal: stukjes blauwgrijs van de zee.

Luister, gehoorzaam, volg.

Betwifel niet, aarzel niet, bevraag niet.

Wees behulpzaam en ondergeschikt.

Onderwerp je aan de wil van de bezielden,
klinkt het nog steeds onafgebroken.

‘Evi, verdoof me,’ fluister ik. Maar ik kan een dromerige glimlach op mijn gezicht niet onderdrukken.